

Частина перша ЗИМА

Розділ I ДОРОГА ДО МЕЛЛСТОКА

Для мешканців тих околиць майже кожне дерево в лісі мало свій голос і свій характер. Від легкого подуву вітру ялинки хиталися, схлипуючи й постогнуючи; падуби присвистували, наче змагаючись між собою; ясені сичали, тремтячи на вітрі; буки шелестіли листям, то піднімаючи, то опускаючи гілля. І навіть зима, яка, зриваючи з дерев листя, змінювала їхній голос, не могла знищити тієї своєрідності.

Холодного зоряного різдвяного вечора через темні зарості стежкою до меллстокського перехрестя ішов один чоловік, прислухаючись до шепотіння дерев. Про його вдачу свідчили легкі й швидкі кроки та бадьорий голос, яким він наспівував поширену в тій місцевості пісеньку:

*З трояндою і лілією,
Із жовтим нарцисом
Юнаки й дівчата
Йдуть стригти овець.*

Одинока стежина, якою простував юнак, поєднувала одне із селищ меллстокської парафії з Верхнім

Меллстоком і Левгейтом. Коли він час від часу підводив очі вгору, сріблясто-чорні берези з характерними вітами, буки з блідим сірим гіллям і покриті чорними тріщинами в'язи видавалися лише темними пласкими обрисами на тлі неба, де білі зорі мерехтіли так сильно, що здавалося, ніби то птахи тріпочуть своїми крилами. А на лісовій доріжці нижче від обрію було темно, як у могилі. Підлісок обабіч стежки неначе формував стінки труни, і навіть у цю пору року віття перепліталось так густо, що вітровії з північного сходу оминали цей шлях, лиш зрідка даючи про себе знати легеньким вітерцем.

Минувши лісосмугу і досягши меллстокського перехрестя, стежина звивалася далі між темними рядами живоплоту білою стрічкою із рваними краями. Такого вигляду їй надавали купки листя, наметеного вітром із рівчаків, що тяглися по обидва боки.

Пісню час від часу переривала короткочасна задума, і юнак щоразу відновлював її з того місця, до якого доспівав би, якби не змовкав. Раптом її остаточно було обірвано протяжним "Аго-о-ов!". Вигук долинув з перехресної стежини, що вела до Нижнього Меллстока, праворуч від співака, який щойно вийшов із-за дерев.

— Аго-о-ов! — відповів він, зупинившись і роззираючись навкруги, не певен, що це йому не причулося.

— Чи це часом не молодий Дік Деві? — почулося з темряви.

— Так, це я, Майкле Мейле.

— А зачекай-но трохи, якщо вже нам по дорозі. Ми теж ідемо до твого батька.

Дік Деві обернувся й продовжив наспівувати мелодію впівголоса, адже таку важливу справу не можна

отак ураз покинути, навіть заради зустрічі з хорошими друзями.

Він вийшов на відкрите місце, і тепер його постать добре виднілася на тлі неба. Його профіль на світлому фоні нагадував портрет джентльмена, вирізаний з чорного картону. На голові був капелюх з низьким наголовком, далі — ніс звичайної форми, звичайне підборіддя, звичайна шия та звичайні плечі. Розгледіти фігуру нижче було неможливо, оскільки від пояса вона зливалася з темрявою.

Почулися нерівномірні кроки — кілька людей, хтось шаркаючи, а хтось кульгаючи, піднімалися схилом. Згодом із тіні вигулькнуло п'ятеро чоловіків різного віку з різною ходою — усі вони жили та працювали в мелстокській парафії. Їхні тіла також втратили об'ємність із заходом сонця і на тлі неба виглядали як плоскі силуети, нагадуючи зображення процесії на грецькій чи етруській кераміці. Це був основний склад парафіяльного хору Мелстока.

Перший чоловік, зігнувшись у три погібелі, ніс під пахвою скрипку і ступав так, наче дістав завдання детально вивчити всі нерівності дороги у себе під ногами. Його звали Майкл Мейл — це він перегукувався з Діком.

Далі йшов містер Роберт Пенні, чоботар. Він був низького зросту, сутулий, проте ходив так, мов і не підозрював про особливості своєї постави. Через це спина його вигиналася дугою, а погляд завжди був трохи спрямований на північний схід. Спочатку з'явилися гудзики його пальта, а вже потім і решта фігури. Рис обличчя не було видно, проте, коли він іноді озирався, на місці очей на мить зблискували два бліді місяці, вказуючи на те, що він носив круглі окуляри.

Третім був стрункий Еліас Спінкс, який ходив підкреслено театралью. Четверта фігура належала Джозефу Боуману, про якого наразі мало що можна було сказати, окрім того, що це була людина. І нарешті — тонка, як жердина, постать, яка йшла швидкою ходою, часом навіть спотикаючись. Одне плече в неї подавалося вперед, а голова була нахилена вліво, руки в'яло теліпалися на вітрі, наче порожні рукави. То був Томас Ліф.

— А де хлопці? — спитав Дік у цього строкатого гурту.

Старший із них, Майкл Мейл, прокашлявся й мовив:

— Ми сказали їм поки посидіти вдома: деякий час вони не знадобляться. А ми могли б тим часом підібрати мелодії абощо.

— Батько і дідусь Вільям вже зачекалися вас. А я вийшов пробігтися навколо Овечого перелазу й Запалого пагорба, щоб зігрітися.

— А ще би батько не чекав! Звичайно, що чекав. Не терпиться, напевно, скуштувати з нової хвалені бочечки, яку він сьогодні збирається починати.

— Чорти б вас узяли! Чого ж ви мені раніше не сказали? — вигукнув містер Пенні, і його очі засвітилися захватом, який було видно навіть з-під окулярів.

Дік тим часом продовжував наспівувати:

*Юнаки й дівчатка
Йдуть стригти овець.*

— Ну що, сусіди, є у нас час, щоб випити перед сном? — спитав Мейл.

— Аякже! Можна встигнути не те, що випити, а й добряче напиться! — радісно відповів Боуман.